

одним из важных факторов формирования коммуникативной компетентности будущего учителя.

Ключевые слова: компетентность, коммуникативная компетентность, риторическая компетентность.

BARAKHTYAN MYKOLA. Forming of communicative jurisdiction in the future teachers of unphilological specialities in the process of study of rhetoric.

The article is devoted the question of development of communicative competence of teacher as necessary professional component pedagogical trade.

On the basis of theoretical analysis of psikhologo of pedagogical and special literature, practical experience the basic conceptual going is considered near forming of communicative jurisdiction of future teachers of unphilological specialities in the process of their professional preparation.

The features of organization of educational-cognitive activity of future teachers are conditioned in the process of study of rhetoric, and also necessary requirements are certain here: creation of the proper psikhologo-педагогических terms, developments of the integral professionally-methodical departmental teaching.

A conclusion is done, that study of rhetoric and capture a rhetorical competence – one of important factors of forming of communicative competence of future teacher.

Keywords: expertise, communicative expertise, speech and oratorical expertise, elocution.

УДК 378.147.091.33–027. 22:81'243

Бреславец Н. О.

**МЕТОДИКО-СТРАТЕГІЧНИЙ НАПРЯМ ФОРМУВАННЯ
ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТА ВНЗ**

У сучасних умовах динамічного розвитку українського суспільства однією з пріоритетних цілей навчання студентів вузу є формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетентності, що є необхідним інструментом міжособистісного і професійного спілкування в умовах відкритого інформаційного простору і міжнародної співпраці. Метою вивчення іноземної мови є формування іншомовної компетентності майбутнього спеціаліста, яка використовує іноземну мову як засіб професійного та міжособистісного спілкування. Іншомовна компетентність є складовою частиною комунікативної компетентності, яка дозволяє розширити діапазон рішень комунікативно-практичних, соціальних і професійних завдань. У статті наводиться характеристика освітніх стратегій як дій, спрямованих на успіх. Висвітлено методологічні засади формування даної компетентності. Від викладача вимагається велика методична підготовка для впровадження інноваційних методів навчання як дієвого педагогічного засобу оптимального розвитку і професійного росту студентів.

Ключові слова: іншомовна комунікативна компетентність, освітні стратегії, методологічні принципи, інформаційна компетентність, критичне, творче мислення, діалог, спілкування, дискусія, імпровізація.

У процесі навчання у вузі студенти опановують різні типи стратегій, які не тільки допомагають ефективно вивчати іноземні мови, а й самостійно

знаходити і використовувати навчальні матеріали для подальшого їх вивчення. Знання, набуті в самостійному пошуку, використані в подальшому навчальному процесі визначають стратегічні напрями для власного процесу навчання: студент набуває нову інформацію, як надану викладачем, так і здобути в процесі самостійної роботи, переробляє і накопичує її в своїй пам'яті і, при необхідності, викликає і використовує її в практичній діяльності.

Самостійна робота над іноземною мовою є невід'ємною частиною навчальної діяльності. Значне підвищення активності навчання іноземної мови залежить від рівня мотивації студента, здатності учня до автономного навчання, усвідомлення мети своєї діяльності, сприймання навчального завдання, підпорядкування виконання цього завдання стосовно інших інтересів, самоорганізації і самоконтролю.

Таким чином, можна схематично зобразити стратегію навчання, спрямовану на набування, залучення та використання іноземної мови як систему планів, техніки, операцій для досягнення цілей у педагогічній ситуації [7].

Стратегія навчання може включати прості і інноваційні техніки, стратегії, використані в процесі навчання, можуть варіюватися в кількості і частоті їх застосування.

Питання стратегії навчання, формування стратегічної компетентності, досліджували багато зарубіжних вчених, серед яких Л. Дюкет, Л. Бахман, А. Венден, М. Кенем, В. Кук, Д. Ларсен-Фрімен, Р. Лежедр, Р. Оксфорд, А. Ралмер, М. Свейн та ін. Проблеми іншомовної комунікативної компетентності висвітлювали в своїх роботах Г. Андрєєва, І. Бех, В. Біблер, В. Гумбольт, М. Євтух, М. Нацюк, С. Ніколаєва, М. Стельмахович, Г. Шевченко. Теоретиками і практиками мовної освіти є І. Л. Бім, Е. С. Надточіїве, С. Е. Павлюченко, В. В. Сафонова, П. В. Сисоєв, С. Г. Тер-Минасова і ін.

Іншомовна комунікативна культура – це знання всіх сфер життя країни, мова якої вивчається, є процес оволодіння знаннями про культурне різноманіття навколишнього світу країн, мови яких вивчаються, і про взаємини між культурами в сучасному полікультурному світі, а також формування активної життєвої позиції і умінь взаємодій з представниками різних країн і культур [5, с. 83]. Завдання навчання іноземної мови, як засобу спілкування, нерозривно пов'язані з завданнями вивчення суспільного і культурного життя країн і народів, які розмовляють цією мовою.

Знання іноземної мови, національно-культурної специфіки країн, що вивчається, дозволять фахівцеві налагодити комунікативні контакти у професійному, соціальному планах не тільки з точки зору мовної адекватності, а й знання особливостей і індивідуальностей представників даного народу. Для того, щоб іноземна мова стала засобом спілкування,

необхідно знати якомога глибше світ вивчається, так як в основі мовних структур лежать структури соціокультурні, мови повинні вивчатися в нерозривній єдності зі світом і культурою народів, що говорять на цих мовах, так як національно-специфічні особливості найрізноманітніших компонентів культур-комунікантів можуть утруднити, а знання їх – полегшити процес міжкультурного і професійного спілкування.

Інтеграційна комунікативна компетентність, будучи міжпредметною, включає мовну, соціокультурну, стратегічну, соціолінгвістичну, навчально-пізнавальну компетенції, які, в свою чергу, мають єдиний стрижень – лінгвістичні мовну компетенції, які складають основу мовної взаємодії, будучи обов'язковим компонентом будь-якого акту комунікації (Рада Європи, 1990).

Метою статті є привернення уваги до формування іншомовної комунікативної компетентності у вищій школі за допомогою сучасних методико-стратегічних напрямків для підвищення інтелектуального рівня студентів, що сприяє оволодінню досягненнями сучасної науки і техніки, що поліпшує міжкультурні соціальні та комунікативні зв'язки.

Знання іноземної мови, формування іншомовної компетенції дозволяє широко охопити проблеми соціально-гуманітарної та професійної підготовки студента, розширити діапазон його комунікативної компетенції у цих предметних областях, ефективно вирішувати виробничі завдання, дозволяє поліпшити якість спілкування між європейцями, що призводить до ефективнішої співпраці, особистих контактів, що, в свою чергу, дозволяє краще розуміти один одного, вивчати культуру країни мови, яка вивчається. Результатом іншомовної вищої освіти має стати оволодіння іноземною мовою як засобом спілкування між професіоналами, як інструментом виробництва у поєднанні з культурою, економікою, правом, прикладною математикою, різними сферами науки, які потребують застосування іноземних мов.

Підвищуючи рівень освоєння іноземної мови, студент повинен знати: особливості системи досліджуваної іноземної мови в його фонетичному, лексичному і граматичному аспектах (в зіставленні з рідною мовою); соціокультурні норми побутового та ділового спілкування, а також правила мовного етикету, що дозволяють фахівцеві ефективно використовувати іноземну мову як засіб спілкування в сучасному полікультурному світі; історію і культуру країн мови, що вивчається. Студент повинен вміти: вести спілкування соціокультурного та професійного характеру в обсязі, передбаченому навчальною програмою; читати і перекладати літературу за фахом (вивчаюче, ознайомлювальне, переглядове та пошукове читання); письмово висловлювати свої комунікативні наміри в сферах, передбачених програмою; складати письмові документи, використовуючи реквізити ділового листа, заповнювати бланки на участь і т.п.; розуміти автентичну іноземну мову на слух в обсязі програмної тематики [6, с. 134].

Таким чином, знання іноземної мови дозволяє комунікантам вступати в рівноправний професійний, соціально значущий діалог з представниками мови, яка вивчається.

Формування мовних і мисленнєвих умінь вимагають концентрації уваги, здатності перемикання з одного виду робіт на інший, уміння утримувати в пам'яті і відтворювати отриману інформацію. Тренінгові ігри спрямовані на прослуховування інформаційних текстів, отримання і вилучення інформації; знайомство з питаннями на виявлення певної інформації; формування відповідей за змістом тексту; трансформацію граматичної структури висловлювання – вміння варіювати передачу сенсу; концентрацію уваги, відповіді – на запитання ведучого із запізненням; виявлення володіння стратегіями активного слухання – витяг, утримання в пам'яті інформації і передачу її своїми словами третій особі; формування лінгвістичної мовної і мовленнєвої компетенції, як основи мовної взаємодії в процесі розвитку комунікативної компетентності. Вивчення іноземної мови, як засобу спілкування, направлено на вивчення суспільного і культурного життя країн і народів, які розмовляють цією мовою, взаємодії з представниками різних країн і культур.

Соціокультурний аспект навчання мови містить країнознавчу і соціолінгвістичну складові, знання географії, історії, державного устрою, економіки, культури, мистецтва тощо. Особливо важливими є знання прикладних аспектів міжкультурного спілкування й комунікативної лінгвістики [3, с. 249].

Впровадження інноваційних *інформаційних* технологій видозмінює освітній процес, відкриваючи широкі перспективи і нові можливості, припускає спільну діяльність студентів, внаслідок чого відбувається обмін інформацією і думками, виробляється спільне рішення, моделюються ситуації. Цей вид навчання активізує пошукову активність учасників, стимулює розумові здібності; формує власний погляд на проблему; дозволяє відстоювати свою точку зору, бути терпимим до думки інших.

У зв'язку зі зростаючими потребами і здатністю працювати з сучасними джерелами інформації відзначається підвищення готовності української освіти до вирішення даної проблеми. Кількість і обсяг інформації, наданих на електронних носіях рідною та іноземною мовами, надають можливість для іншомовного спілкування, участі в дискусіях, інтернет-конференціях, презентаціях тощо.

Формування універсальних базових компетенцій (соціально-політичної, інформаційної, комунікативної, соціокультурної та ін.) в процесі вивчення іноземної мови розвивають самостійне мислення студентів, підвищують ефективність в досягненні необхідного освітнього, розвиваючого результату. Це в свою чергу дозволить:

– гнучко адаптуватися в мінливих життєвих ситуаціях, самостійно набуваючи необхідні знання та вміло застосовувати їх на практиці для

вирішення різноманітних проблем;

– самостійно критично мислити, вміти бачити виникаючі в реальному світі труднощі і шукати шляхи їх раціонального подолання;

– бути здатними генерувати нові ідеї, творчо мислити;

– грамотно працювати з інформацією;

– бути комунікабельним, контактним у різних соціальних групах, вміти працювати спільно в різних областях, долаючи конфліктні ситуації і вміло виходити з них;

– самостійно працювати над розвитком власної моральності, інтелекту, культурного рівня [4, с. 8]. Учасники іншомовного спілкування повинні бути грамотними в мовному відношенні, добре проінформованими щодо обговорюваної теми, мати власну точку зору, знати як і вміти працювати з інформацією, що подається іноземною мовою, володіти відомостями про способи і прийоми роботи з інформацією.

При роботі з іншомовною інформацією студенти користуються прийомами переглядового, ознайомлювального і читання-вивчення, в основі яких лежать аналітичне та критичне читання, що змушує самих студентів вирішувати, думати, приймати участь в роботі, що ставить собі за мету актуалізацію власного досвіду, підвищення інтересу до прочитаного, стимулюючи їх участь, їх ідеї та активність, активізуючи мовні процеси, вибудовування причинно-наслідкові зв'язки прочитаного. При цьому завданням викладача є стимулювання рефлексії [1] (рефлексія – особливий вид мислення, коли побачене і прочитане осмислюється і стає власним переконанням) шляхом систематизації різних типів питань відповідно з компонентами когнітивної діяльності.

1. Питання формального рівня – це прості питання, відповіді на які припускають наступне поширення інформації. Вони не стимулюють розвиток навичок критичного мислення, сприяють лише тренуванню пам'яті.

2. Питання на переклад – це питання, що пропонують трансформацію студентами інформації в інших образах. Відповідь на питання даного типу мають на увазі формулювання почутої або прочитаної інформації своїми словами, співвіднесення нової інформації з уже знайомими образами.

3. Питання на інтерпретацію – це питання, які дозволяють прояснити розуміння взаємозв'язків між ідеями, фактами або цінностями. Ці питання стимулюють розумову діяльність.

4. Питання на застосування – це питання, які дають можливість студентам перенести отримані знання на нові навчальні умови.

5. Питання на аналіз – питання, що вимагають прояснення причин і наслідків, питання планування.

6. Питання на синтез – це питання, пов'язані з творчим рішенням проблем на основі оригінального мислення. На відміну від питань на застосування, для вирішення проблем в цьому випадку недостатньо наявної інформації.

7. Питання професійного характеру – виявлення, вивчення і вирішення проблем, які виникають в період професійної діяльності, що вимагає копійки роботи як з боку викладача, так і з боку студента.

Вивчення іноземної мови розширює горизонти пізнання і спілкування, активізує розумову і мовленнєву діяльність, формує механізми внутрішнього перекладу, відкриває можливості реального самовираження іноземною мовою, стимулює використання мовної здатності рідною мовою. Вищими цілями виховання і розвитку є формування творчої мисленнєво-мовленнєвої діяльності, “мисленнєво-мовної креативності”, припускаючи не тільки процес творчості, скільки здатність і прагнення до творчості [2, с. 113].

Освітній процес у вузі, спрямований на формування соціальної активності особистості, включає здібності до творчості, креативності. Цьому сприяє вивчення іноземних мов, які призводять до розширення пізнавальної і творчої діяльності.

Творче мислення вимагає від людини терпіння і наполегливості; навички, який можна розвинути. Необхідно, в першу чергу, визначити завдання і те, що необхідно вирішити, застосовуючи різні методи – аналогії і метафори, “плюс-мінус-цікаво”, мозковий штурм, вертикальне і латеральне мислення, синергізм, чутливість, інтуїцію, складання контрольного списку, які спрямовані на використання знань у різних областях, здатності поєднати різноманітну інформацію, віддалені ідеї для посилення творчо-розумової діяльності людини. Необхідно навчитися ставити собі масу питань: чи є інше застосування? Чи є нові шляхи використання? Чи можна використовувати в зміненому вигляді? Чи можна адаптувати? На які думки наводить? Замінити? Ким замінити? Чим замінити? Іншу процедуру? Іншу енергію? Інше місце? Інший підхід? Іншу інтонацію голосу? Поміняти місцями компоненти? В іншому порядку? В іншому плані? В іншій послідовності? Поміняти місцями причину і наслідок? Змінити розклад? Зробити навпаки? А як щодо опонентів? Повернути назад? Помінятися ролями? Змінити стиль на протилежний? Змінити тон на протилежний? Підставити іншу щоденку? З'єднати? Як щодо суміші, сплаву, асорті, ансамблю? Поєднати частини? Поєднати пропозиції? Поєднати ідеї?

Питання – “question” по-англійськи, походить від слова “quest”, що в перекладі означає “пошуки, пов'язані з деякою невизначеністю і навіть ризиком” і передбачає пошук в ситуації невизначеності, незавершеності, яка характеризує постійно мінливий сучасний світ, суспільні відносини, фізичні явища.

Уміння задавати різноманітні питання, пошук відповідей на них, розширює пізнавальну діяльність, змушує замислитися над явищами, що відбуваються, дозволяють знайти відповідь в ситуації невизначеності. Продумані, самостійно сформульовані питання допоможуть краще орієнтуватися в навколишньому світі, пізнати незвідане, глибше вникнути в

суть того, що відбувається. Той, хто вміє ставити запитання, шукає відповіді на них, розширює свій кругозір, зону пошуку, визначаючи для себе напрямок у вивченні матеріалу і дослідницької діяльності.

Кожне незвідане явище або процес має елемент нерозкритості, на вивчення якого спрямований розумовий процес (Веккер). Нові питання дозволяють підійти до досліджуваної проблеми з різних позицій, вивчити її вшир і вглиб. Питання, яке задається не завжди має миттєву відповідь, змушує людину вникнути в предмет вивчення, поміркувати над ним, щоб знайти правильне, можливо, неординарне пояснення.

Приєм "Товсте-тонке питання" застосовується для організації взаємоопитування, коли студентам пропонується задати три тонких і три товстих питання з пройденого матеріалу, використовуючи свої таблиці; для початку бесіди з досліджуваної теми; для визначення питань, що залишилися без відповіді після вивчення теми. Представлена таблиця дає уявлення про суть товстого і тонкого питання.

<i>Товсте питання, що вимагає ґрунтовної, розгорнутої, "довгої" відповіді.</i>	<i>Тонке питання, що вимагає однозначну, "фактичну" відповідь</i>
У чому сутність сучасної парадигми освіти? Яка суть іншомовної комунікативної компетентності? Які методологічні засади формування іншомовної комунікативної компетентності ви знаєте?	Який сьогодні день? У якому столітті ви живете? Котра година?

Ставлячи питання, отримуєш відповідь, яка "тягне" за собою наступне питання, відповідь на яку дає можливість задати наступне питання. Наприклад: при вивченні зв'язку культури і освіти можна організувати діалогічну взаємодію двох студентів. Перший студент питає: "Який зв'язок між культурою і освітою?" Другий відповідає: "Культура виступає передумовою і результатом освіти людини; культура – це навчання і виховання молодого покоління засобами культури". Наступне питання: "Що таке освіта?". Відповідь: "Це процес передачі накопичених поколіннями знань і культурних цінностей" і т. д. Дана методика дозволяє перевірити знання з даної теми, встановити безліч зв'язків в межах досліджуваної теми, придбати особистісний і практичний досвід і сенс; дозволяє визначити себе маловивчене або незнайоме в пройденому матеріалі.

Нова соціально-економічна формація вимагає створення нової моделі педагогічної концепції, розробки нових педагогічних технологій для формування компетентної моделі випускника ВНЗ, що поєднує в собі професійні знання й уміння, глобалізацію і інтернаціоналізацію освіти, входження України в світовий, європейський освітній простір. Національний інтерес включає підготовку компетентного фахівця зі знанням мови, що забезпечить його конкурентоздатність на сучасному ринку праці.

Для досягнення поставленої мети, необхідно разом з традиційними методами навчання застосовувати інноваційні педагогічні освітні й виховні технології, що базуються на сучасній інформаційно-технологічній, комунікативній основі при високому науково-технічному потенціалі вищого навчального закладу, що дасть змогу мати позитивний результат роботи всіх учасників педагогічного процесу вищої школи .

Використана література :

1. *Бустром Р.* Развитие творческого и критического мышления / Р. Бустром. – Москва : ИОО, 2000. – 96 с.
2. *Козленко В. Н.* Произвольная креативности личности и её социальная инициативность / В. Н. Козленко // Организация внеклассной воспитательной работы в школе: сборник научных статей. – Тамбов, 1977. – Вып. 2. – С. 110-117.
3. Методика формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетенції: курс лекцій : навч. метод. посібник для студ. мовних спец. осв.-кваліф. рівня “магістр” / О. Б. Бігич, Н. Ф. Бориско, Г. Е. Борецька та ін. ; за ред. С. Ю. Ніколаєвої. – Київ : Ленвіт, 2011. – 344 с.
4. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования : учеб. пособие для студ. пед. вузов и системы повыш. квалиф. пед. кадров / под ред. Е. С. Полат. – Москва : Академия, 2003. – 272 с.
5. *Сысоев П. В.* Языковое поликультурное образование / П. В. Сысоев // Иностранный язык в школе. – 2006. – № 4. – С. 81-186.
6. *Хведченя Л. В.* Проектирование учебной программы по иностранным языкам на основе компетентностного подхода. Научно-методические инновации в высшей школе / под общ. ред. проф. А. В. Макарова. – Минск : РИВШ, 2008. – 186 с.
7. *Wenden A. L.* Learner strategies in language learning / A. L. Wenden, J. Rubin. – Cambridge : Cambridge University Press, 1987. – 181 p.

References :

1. *Bustrom R.* Razvitie tvorcheskogo i kriticheskogo myshleniya / R. Bustrom. – Moskva : IOO, 2000. – 96 s.
2. *Kozlenko V. N.* Proizvolnaya kreativnosti lichnosti i ee sotsialnaya initsiativnost / V. N. Kozlenko // Organizatsiya vneklassnoy vospitatelnoy raboty v shkole: sbornik nauchnykh statey. – Tambov, 1977. – Vyp. 2. – S. 110-117.
3. *Metodyka formuvannia mizhkulturnoi inshomovnoi komunikativnoi kompetentsii: kurs lektsii :* navch. metod. posibnyk dlia stud. movnykh spets. osv.-kvalif. rivnia “mahistr” / O. B. Bihych, N. F. Borysko, H. E. Boretska ta in. ; za red. S. Yu. Nikolaievoi. – Kyiv :Lenvit, 2011. – 344 s.
4. *Novye pedagogicheskie i informatsionnye tekhnologii v sisteme obrazovaniya :* ucheb. posobie dlya stud. ped. vuzov i sistemy povysh. kvalif. ped. kadrov / pod red. Ye. S. Polat. – Moskva : Akademiya, 2003. – 272 s.
5. *Sysoev P. V.* Yazykovoe polikulturnoe obrazovanie / P. V. Sysoev // Inostrannyu yazyk v shkole. – 2006. – № 4. – S. 81-186.
6. *Khvedchenya L. V.* Proektirovanie uchebnoy programmy po inostrannym yazykam na osnove kompetentnostnogo podkhoda. Nauchno-metodicheskie innovatsii v vysshey shkole / pod obshch. red. prof. A. V. Makarova. – Minsk : RIVSh, 2008. – 186 s.
7. *Wenden A. L.* Learner strategies in language learning / A. L. Wenden, J. Rubin. – Cambridge : Cambridge University Press, 1987. – 181 p.

БРЕСЛАВЕЦ Н. А. Методико-стратегическое направление формирования иноязычной коммуникативной компетентности студента ВУЗА.

В современных условиях динамического развития украинского общества одним из приоритетных целей обучения студентов вуза является формирование межкультурной иноязычной коммуникативной компетентности, являющейся необходимым инструментом

межличностного и профессионального общения в условиях открытого информационного пространства и международного сотрудничества. Целью изучения иностранного языка является формирование иноязычной компетентности будущего специалиста, которая использует иностранный язык как средство профессионального и межличностного общения. Иноязычная компетентность является составной частью коммуникативной компетентности, позволяющей расширить диапазон решений коммуникативно-практических, социальных профессиональных задач. В данной статье дана характеристика образовательных стратегий как действий, направленных на успех. Освещены методологические принципы формирования данной компетентности. От преподавателя требуется большая методическая подготовка для внедрения инновационных методов обучения как действенного педагогического средства оптимального развития и профессионального роста обучающихся.

Ключевые слова: иноязычная коммуникативная компетентность, образовательные стратегии, методологические принципы, информационная компетентность, критическое, творческое мышление, диалог, общение, дискуссия, импровизация.

BRESLAVETS N. O. Methodological and strategical trend in formation of student foreign language communicative competence.

In modern conditions of Ukrainian society dynamic development one of the prior aims of students teaching is formation of their intercultural foreign language communicative competence which is a necessary instrument of interpersonal and professional communication under conditions of open information space and international cooperation. The purpose of studying foreign language consists in formation of foreign language competence of a specialist to be and the latter uses a foreign language as a means of professional and personal communication. Foreign language competence is a component of communicative competence and gives the possibility to expand the range of decisions of communicative and practical, social and professional problems. The article presented characteristics of educational strategies as actions aimed at achieving success. Methodological principles of such competence have been highlighted. To introduce innovative methods of teaching as a powerful pedagogical means of optimal source of learners' development and their professional growth requires teacher's thorough methodological preparation.

Keywords: foreign language communicative competence, educational strategies, methodological principles, information competence, critical, creative thinking, dialogue, discussion, communication, improvisation.

УДК 378.011.3-057:712]:159.954.4

Бровченко А. І.

РОЗВИТОК ОБРАЗНОГО МИСЛЕННЯ У МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ-ДИЗАЙНЕРІВ

У статті розглядаються методи ефективної активації і стимуляції інтелектуалізації образів, як важливого складника системи формування образного мислення майбутніх дизайнерів. Виділяються методи оживлення, входження, трансформації, співвідчуттів для стимулювання здатності до швидкої інтелектуалізації образів. Висвітлені методи з Теорії вирішення винахідницьких задач (за Г. С. Альтшуллером) які, на думку автора, сприятимуть ефективній стимуляції інтелектуалізації образів. Розглядається Латеральне мислення (за